

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

Философия және саясаттану факультеті

ПСИХОЛОГИЯ

Айдосова Жанерке Кошкарарвна

психология магистрі,

аға оқытушы

6-модуль.

**Тұлғалық дамудағы құндылықтар
жүйесінің психологиялық
ерекшеліктері.**

6-дәріс.

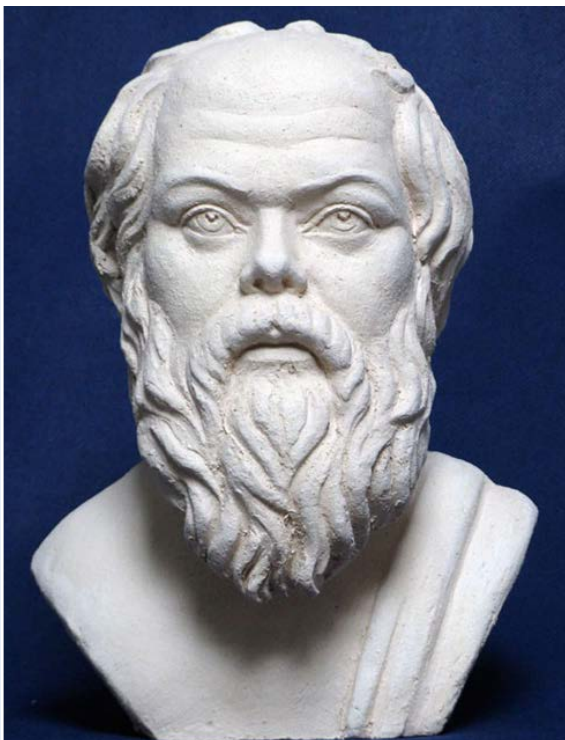
**Тұлға дамуындағы құндылықтар
және құндылықтарға бағдарлану.**

Дәрістің жоспары

1. Құндылықтар туралы жалпы ұғым.
2. Тұлғалық дамудағы құндылықтар бағдарының психологиялық ерекшеліктері.
3. Тұлғалық дамудағы құндылықтар жүйесінің қалыптасуы.

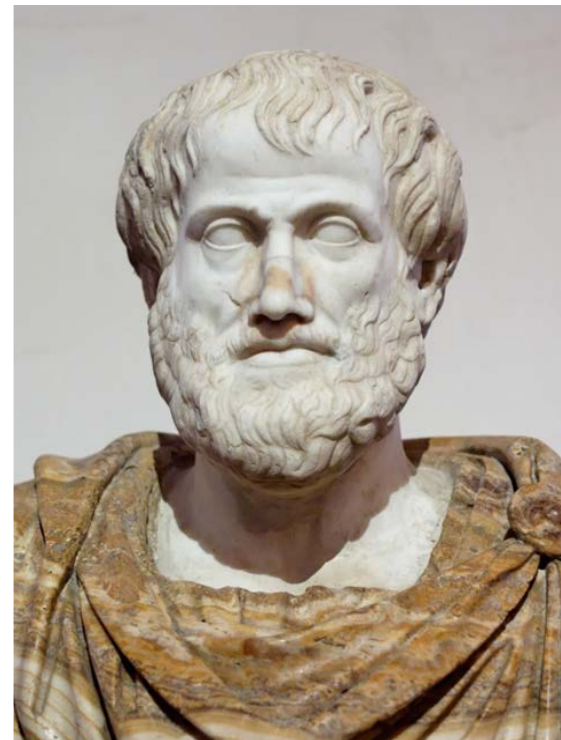
Дәрістің мақсаты

Адамның бойындағы жалпы адамзаттық құндылықтарды талдау арқылы әлеуметтік ортада қалыптасатын, өмірлік ұстанымдарында пайдаланатын құндылық бағдарларды студенттерде қалыптастыру.

psychologos.ru

Сократ:
«Құндылық –
адамның
өмірді
бағалауы», –
деді.

psychologos.ru

Аристотель
«жақсылық»,
«игілік»
ұғымдарын
жағымды
мінез-
құлықты,
рухани
құндылықты
бейнелеуде
қолданды.

Құндылық – ең тиімді мақсат немесе іс-әрекет туралы сенім.

Құндылықтар белгілері

Құндылықтар – ұғым немесе түсінік.

Құндылықтар қалаулы күй немесе іс-әрекетке қатысты.

Құндылықтар жағдайдан жоғары тұрады.

Құндылықтар іс-әрекет пен жағдайды таңдау немесе бағалау үрдісін басқарады.

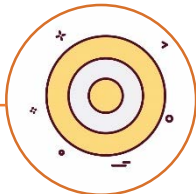
Құндылықтар маңыздылығы бойынша салыстырмалы түрде сұрыпталады.

Құндылықтар бағдары

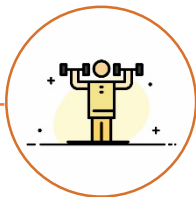
Ерік-жігер

Мақсат

Таңдау

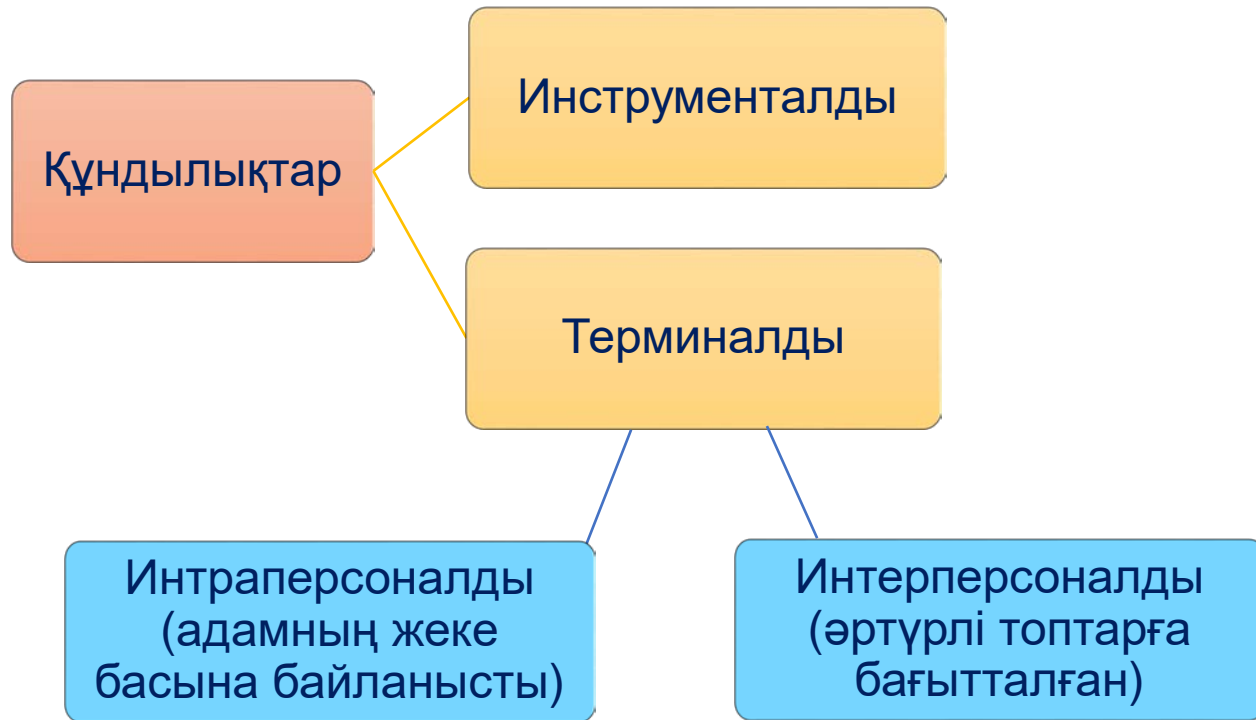

Іс-әрекет

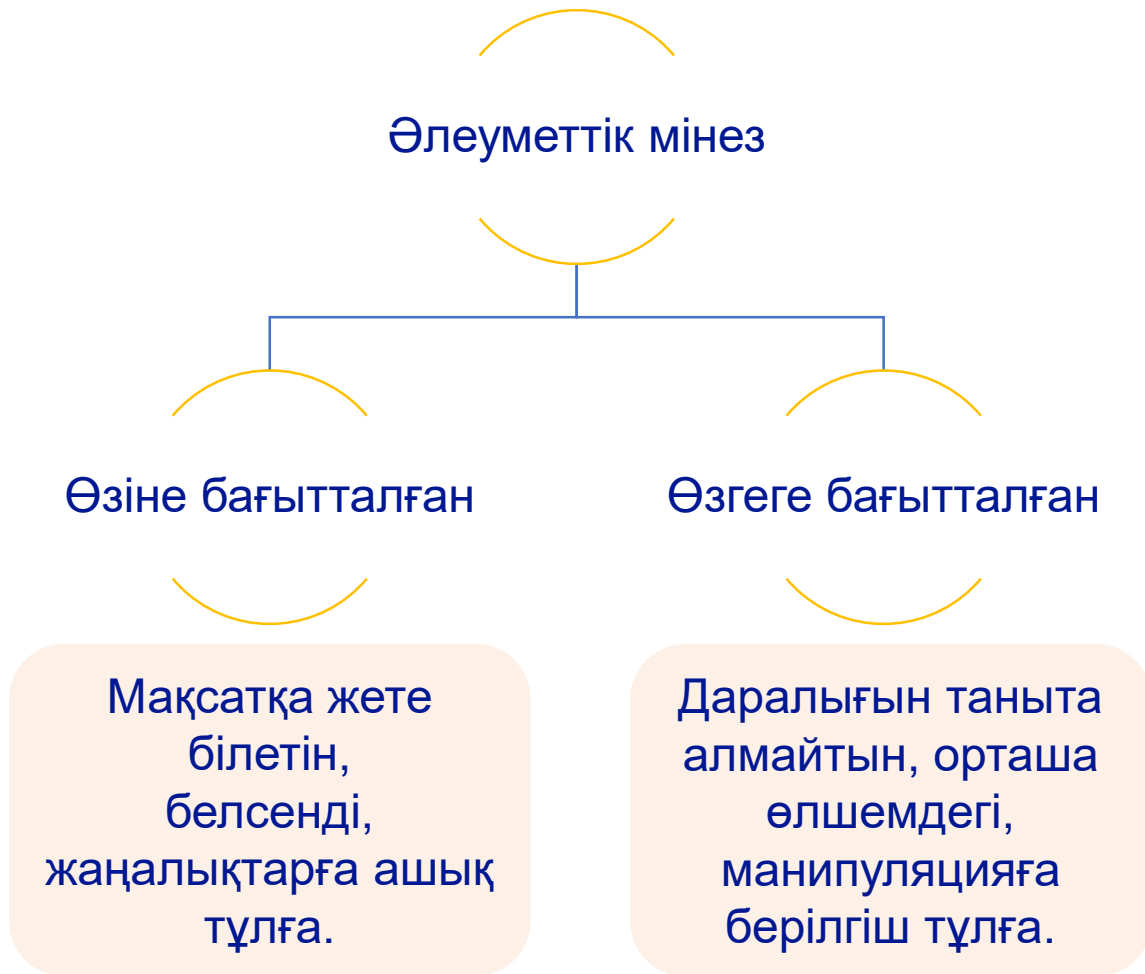
Ш. Шварц пен У. Билскидің құндылықтарды жіктеуі

Милтон Рокич бойынша құндылықтардың жіктелуі

Д. Рисменнің «әлеуметтік мінездер» типологиясы

Құндылықтардың қалыптасу деңгейлері

Алдыңғы конвенционалды:

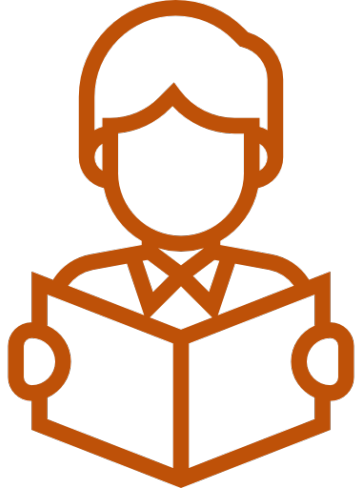
- жазалаудан қашу;
- марапатқа ие болу.

Конвенционалды:

- күтімдерге сай болу;
- қоғам құндылықтарына бағдарлық.

Кейінгі конвенционалды:

- қоғам ережелерін ұстана отырып, өз құндылықтарына бағдарлану;
- моральдік дамудың жоғарғы деңгейі.

Индивидуализация

- Үнемі қалыптасу үрдісі (Г. Оллпорт)
- Ішкі өсу немесе даму (К. Роджерс)
- Жеке тұлғалық құндылықтарды жүзеге асыру (В. Франкл)
- Өзін-өзі дамыту (А. Маслоу)

Сіздің басты құндылығыңыз:

сәттілік;

адамгершілік;

бақыт.

Тұлғаның құндылықты бағдарлану жүйесінің құрылымды-динамикалық моделі

Тұлғалық құндылық ережелері

1. Адамға күш қуат беретін – өз қолынан шыққан нәрсе.
2. Тұлға үшін ішкі күйі маңызды. Жан дүниеңіз қалаған нәрсе – ол Сіз үшін құнды!
3. «Мен Кіммін?» және «Өмірде мен үшін не қымбат?» деген сұрақтарды қоя білу керек!

Түйін

Құндылық – ең тиімді мақсат немесе іс-әрекет тәсілі.

Ш. Шварц пен У. Билски, М. Рокичтің құндылықтарды жіктеулері.

Л.Колберг ұсынған құндылықтар қалыптасуының 3 деңгейі: алдыңғы конвенционалды, конвенционалды, кейінгі конвенционалды.

Пайдаланған әдебиеттер

Негізгі:

1. Яницкий М.С. Ценностные ориентации личности как динамическая система. – Кемерово: Кузбассвузиздат, 2000. – 204 с.
2. Погорелова Г.Н. Дифференцированный подход к формированию ценностных представлений студентов технической специализации: Дис. ... канд. пед. наук. – Брянск, 2001. – 196 с.
3. Человек: ценности, потребности, интересы. – М., 1984.

Қосымша әдебиеттер:

1. Милославова И.А. Понятие и структура социальной адаптации. – Л.: Наука, 1974. – 641 с.
2. Леонтьев А.Н. Потребности, мотивы, эмоции.– М.: Изд-во МГУ, 1971. – 147 с.

Пайдаланған интернет-ресурстар:

1. psychologos.ru
2. ru.wikipedia.org
3. telegra.ph
4. img.freepik.com
5. ru.pngtree.com
6. avatars.mds.yandex.net